KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 5.9.2006
COM(2006) 479 wersja ostateczna

2006/0163 (COD)

Realizacja wspólnotowego programu lizbońskiego

Wniosek dotyczący

ZALECENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie

(przedstawiony przez Komisję)

{SEC(2006) 1093}
{SEC(2006) 1094}

UZASADNIENIE

1) KONTEKST WNIOSKU

Podstawa i cele wniosku

W Europie, którą cechują szybkie zmiany technologiczne i gospodarcze oraz starzejące się społeczeństwo, uczenie się przez całe życie stało się koniecznością. Potrzeba ciągłego odnawiania wiedzy, umiejętności i kompetencji obywateli ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności i spójności społecznej UE. Uczenie się przez całe życie komplikuje jednak brak komunikacji i współpracy między placówkami/władzami w zakresie kształcenia i szkolenia na różnych poziomach i w różnych krajach. Wynikające z tego bariery utrudniają obywatelom dostęp do kształcenia i szkolenia oraz łączenie kwalifikacji uzyskanych w różnych instytucjach. Sprawiają one, że obywatelom trudno jest poruszać się na europejskim rynku pracy oraz w pełni korzystać z możliwości uczenia się przez całe życie i w całokształcie sytuacji życiowych (tzn. na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia oraz korzystając z kształcenia formalnego, nieformalnego i incydentalnego).

W związku z powyższym podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Lizbonie w 2000 r. postanowiono, że zwiększona przejrzystość w zakresie kwalifikacji i uczenia się przez całe życie powinna być głównym elementem starań mających na celu dostosowanie europejskich systemów kształcenia i szkolenia zarówno do potrzeb społeczeństwa opartego na wiedzy jak i do zapotrzebowania na wyższy poziom zatrudnienia i jego jakości. Zostało to ponownie podkreślone podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Barcelonie w 2002 r., która - jako element strategii mającej uczynić kształcenie i szkolenie w Europie wzorcem jakości dla świata do 2010 r. – wezwała do wprowadzenia instrumentów mających zapewnić przejrzystość kwalifikacji. Rezolucja Rady z 2002 r. w sprawie uczenia się przez całe życie wezwała państwa członkowskie do zachęcania do współpracy i budowania pomostów między kształceniem formalnym, nieformalnym i incydentalnym. Było to podstawowym warunkiem stworzenia europejskiego obszaru uczenia się przez całe życie, w oparciu o osiągnięcia procesu bolońskiego w zakresie szkolnictwa wyższego i promowania podobnych działań w zakresie kształcenia zawodowego.

Wezwanie do rozwoju europejskich ram kwalifikacji zostało ponowione we wspólnym sprawozdaniu tymczasowym Rady i Komisji z 2004 r. w sprawie wdrożenia programu pracy Edukacja i Szkolenie 2010 oraz w kontekście procesu kopenhaskiego, w konkluzjach Rady z dnia 15 listopada 2004 r. w sprawie przyszłych priorytetów wzmocnionej współpracy europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego (Vocational Education and Training - VET). W kontekście procesu bolońskiego podczas konferencji ministrów odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe zorganizowanej w Bergen w maju 2005 r. podkreślono znaczenie zapewnienia komplementarności między ramami europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego a proponowanymi europejskimi ramami kwalifikacji (ERK). Wreszcie w kontekście odnowionej strategii lizbońskiej w wytycznych w sprawie zatrudnienia na lata 2005-2008 również podkreśla się potrzebę zapewnienia elastycznych ścieżek uczenia się i zwiększenia możliwości w zakresie mobilności studentów i stażystów poprzez poprawę w zakresie definiowania i przejrzystości kwalifikacji, ich skutecznego uznawania kształcenia nieformalnego i incydentalnego. ERK mają zasadnicze

znaczenie dla realizacji celów UE zawartych w partnerstwie lizbońskim na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

Niniejszy wniosek stanowi reakcję na wyżej przedstawione zobowiązanie polityczne oraz jego nacisk na uczenie się przez całe życie. Głównym celem ERK jest ustanowienie narzędzia przełożenia i neutralnego punktu odniesienia służącego do porównywania kwalifikacji uzyskanych w ramach różnych systemów kształcenia i szkolenia oraz wzmocnienie współpracy i wzajemnego zaufania między zainteresowanymi stronami. Zwiększy to przejrzystość, ułatwi przenoszenie i wykorzystanie kwalifikacji w różnych systemach kształcenia i szkolenia oraz na różnych ich poziomach.

Kontekst ogólny

Europa charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem w zakresie instytucji i systemów kształcenia i szkolenia. Potwierdza to powszechne i głębokie przekonanie, że kształcenie i szkolenie powinny odzwierciedlać potrzeby na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym i odpowiadać na nie. Bogactwo i zróżnicowanie kształcenia i szkolenia w Europie można uznać za duży atut oraz coś, co sprawia, że możliwa jest szybka i skuteczna reakcja na zmiany technologiczne i gospodarcze.

Podczas posiedzeń Rady Europejskiej w Lizbonie i Barcelonie uznano większą przejrzystość kwalifikacji za warunek konieczny, aby zróżnicowanie to zamienić w atut. Sytuacja, w której systemy i instytucje w zakresie kształcenia i szkolenia funkcjonują w izolacji od siebie mogłaby prowadzić do fragmentacji i utrudniać obywatelom rozwijanie ich wiedzy, umiejętności i kompetencji, bardziej niż im w tym pomagać.

Przejrzystość kwalifikacji jest definiowana jako poziom, do którego wartość kwalifikacji może być określona i porównana na rynku pracy, w kształceniu i szkoleniu oraz w szerszym kontekście społecznym. Przejrzystość może być zatem postrzegana jako warunek konieczny uznania wyników w nauce prowadzących do kwalifikacji. Zwiększenie przejrzystości jest ważne z następujących powodów:

- Umożliwia poszczególnym obywatelom ocenić względną wartość kwalifikacji.

- Stanowi ono konieczny warunek wstępny dla przenoszenia i kumulowania kwalifikacji. Uczenie się przez całe życie i w całokształcie sytuacji życiowych wymaga od poszczególnych jednostek umiejętności łączenia i rozwijania kwalifikacji nabytych w różnych okolicznościach, systemach i krajach. Przejrzyste systemy umożliwiają dokonanie oceny, jak dane kwalifikacje można powiązać i/lub połączyć.

- Poprawia możliwości pracodawców w zakresie dokonywania oceny profilu, zawartości i znaczenia kwalifikacji oferowanych na rynku pracy.

- Umożliwia placówkom edukacyjnym i szkoleniowym porównywanie profilu i zawartości własnej oferty z profilem i zawartością oferty innych instytucji, co stanowi ważny warunek dla zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu.

Obowiązujące przepisy w dziedzinie, której dotyczy wniosek

Na poziomie UE podjęto kilka inicjatyw mających na celu zwiększenie przejrzystości, wspieranie przenoszenia kwalifikacji i ułatwianie oceny wyników w nauce.

Na mocy decyzji Rady 85/386/EWG z dnia 16 lipca 1985 r. wprowadzono system porównywalności kwalifikacji w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego (VET). W oparciu o tę decyzję porównano łącznie 219 kwalifikacji VET w 19 sektorach, a wyniki tego procesu opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Okazało się, że praca ta wymagała dużej ilości zasobów i nie mogła być kontynuowana, po części w związku z przyjętym scentralizowanym podejściem i ciągłą oraz szybką ewolucją kwalifikacji. Zatem prace prowadzone na poziomie europejskim miały niewielki wpływ na poziomie krajowych i sektorowych zainteresowanych stron i dlatego zaniechano wdrożenia decyzji. Jednakże obecnie w ERK podjęto kwestię niedoskonałości decyzji z 1985 r. poprzez skoncentrowanie się na poprawie przejrzystości kwalifikacji oraz poprzez wprowadzenie zdecentralizowanego podejścia do współpracy, które odzwierciedla zwiększającą się złożoność kwalifikacji w Europie.

W szkolnictwie wyższym podjęto znaczące kroki w kierunku ustanowienia nadrzędnych ram w zakresie kwalifikacji. W oparciu o poprzednie ustalenia z Bolonii (1999 r.) i Berlina (2003 r.) ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe w 45 państwach europejskich uzgodnili w Bergen w maju 2005 r. przyjęcie nadrzędnych ram w zakresie kwalifikacji. Obejmują one deskryptory oparte na wynikach dla trzech cyklów szkolnictwa wyższego i wprowadzają zakresy punktów w pierwszym i drugim cyklu. Ponadto ministrowie zobowiązali się do opracowania krajowych ram kwalifikacji w zakresie szkolnictwa wyższego do 2010 r. i podkreślili znaczenie zapewnienia komplementarności między ramami europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego a ERK.

Na mocy decyzji nr 2241/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass) wprowadzono zestaw instrumentów europejskich służących jednostkom do określania swoich kwalifikacji i kompetencji. Przyszły rozwój Europass będzie musiał odzwierciedlać ustanowienie ERK. Wszystkie istotne dokumenty Europass, a w szczególności dodatek do dyplomu Europass oraz dodatek do zaświadczenia Europass, powinny zawierać wyraźne odniesienie do odpowiedniego poziomu ERK.

Istniejący europejski system transferu punktów w szkolnictwie wyższym (ECTS) oraz powstający Europejski System Zbierania i Przenoszenia Punktów Kredytowych (ECVET) ułatwią jednostkom łączenie korzystania z kształcenia i szkolenia z różnych krajów. Podczas gdy ECTS opracowywano przez okres ponad 10 lat i jest on już szeroko stosowany w szkolnictwie wyższym, ECVET jest obecnie testowany i wkrótce zostanie uruchomiony proces konsultacji publicznych na jego temat. Oba te instrumenty stanowią ważne inicjatywy zapewniające bezpośrednie wsparcie dla poszczególnych obywateli próbujących przenosić kwalifikacje lub jednostki kwalifikacji ponad granicami instytucjonalnymi i krajowymi. ERK poprzez wprowadzenie wspólnych poziomów odniesienia i promowanie wzajemnego zaufania będą zapewniać podstawę do wzmocnienia i rozwinięcia tych systemów.

Podczas posiedzenia Rady w 2004 r. uzgodniono zestaw zasad europejskich w zakresie

identyfikacji i uznawania kształcenia nieformalnego i incydentalnego. Zasady te stanowią podstawę wzmocnienia współpracy w zakresie zatwierdzania oraz zachętę dla Komisji, państw członkowskich i parterów społecznych do bardziej systematycznego wprowadzania metod i systemów uznawania. Przy wdrażaniu ERK należy uwzględniać te zasady, w szczególności w związku z tym, że oparte na wynikach nauczania podejście ERK ułatwi zatwierdzanie kształcenia nieformalnego i incydentalnego.

Portal „Ploteus" poświęcony możliwościom kształcenia w UE (http://ec.europa.eu/ploteus) przyczynia się do większej przejrzystości kwalifikacji poprzez zapewnianie informacji o edukacji, szkoleniu i możliwościach uczenia się w krajach europejskich. W przyszłym rozwoju portalu „Ploteus" będą uwzględniane poziomy odniesienia wprowadzone przez ERK.

Spójność z innymi politykami i celami Unii

Wzajemne uznawanie kwalifikacji w dziedzinie zawodów regulowanych jest zapewniane na mocy dyrektywy 2005/36/WE przyjętej w dniu 7 września 2005 r. Dyrektywa ta, która konsoliduje, modernizuje i upraszcza 15 istniejących dyrektyw przyjętych w latach 1975-1999, przewiduje system automatycznego uznawania kwalifikacji dla zawodów o zharmonizowanych wymaganiach w zakresie szkolenia (lekarze, pielęgniarki, położne, dentyści, weterynarze, farmaceuci) oraz dla architektów. W przypadku pozostałych zawodów regulowanych (obecnie blisko 800 zawodów jest regulowanych przez jedno lub więcej państw członkowskich UE), systemy są oparte na wzajemnym uznawaniu tj. osoba wykwalifikowana do wykonywania danego zawodu w danym państwie członkowskim, powinna być również uprawniona do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim.

Zakres dyrektywy 2005/36/WE oraz zakres ERK różnią się o tyle, że ERK nie są narzędziem przyznającym prawa osobom migrującym do uznawania ich kwalifikacji nabytych w jednym państwie członkowskim w celu wykonywania zawodu regulowanego w innym państwie członkowskim. W takim przypadku jedynie dyrektywa 2005/36/WE nakłada prawnie wiążące zobowiązania na organy państw członkowskich.

Wzajemne uznawanie stanowi również cel dyrektywy 1996/26/WE w sprawie dostępu do zawodu przewoźnika drogowego transportu rzeczy i przewoźnika drogowego transportu. Wniosek dotyczący zmiany tej dyrektywy, którym ma być przeanalizowany przez Komisję w 2007 r. powinien uwzględnić ustanowienie ERK.

Wreszcie podczas posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 15-16 października 1999 r. stwierdzono, że status prawny obywateli państw trzecich posiadających długoterminowe zezwolenie na pobyt powinien obejmować jednolite uprawnienia możliwie najbliższe uprawnieniom, którymi dysponują obywatele UE. Dyrektywa Rady 2003/109/WE[1] stanowi, że "rezydent długoterminowy korzysta z równego traktowania z obywatelami danego państwa pod względem: c) uznawania dyplomów zawodowych, świadectw i innych kwalifikacji, zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi", również wtedy, gdy korzysta z prawa do mobilności wewnątrz UE przyznanej na mocy tej dyrektywy. ERK przyczynią się zatem do skutecznego

[1] Dz.U. L 16 z 23.1.2004, str.44.

stosowanie tego prawa w sytuacjach, w których nie ma zastosowania dyrektywa 2005/36/WE.

2) KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENA WPŁYWU

Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Metody konsultacji, główne sektory objęte konsultacjami i ogólny profil respondentów

W lipcu 2005 r. Komisja Europejska uruchomiła ogólnoeuropejski proces konsultacji na temat ERK w oparciu o dokument roboczy służb Komisji SEC(2005) 957. Zwrócono się do 32 państw uczestniczących w programie pracy Edukacja i Kształcenie 2010, europejskich partnerów społecznych, organizacji sektorowych i branżowych, instytucji edukacyjnych i stowarzyszeń oraz do organizacji pozarządowych o przedstawienie uwag na temat strategii ERK. W ramach tego procesu konsultacji, jesienią 2005 r. przedstawiono i omówiono również strategię ERK na serii spotkań zorganizowanych przez organy krajowe, partnerów społecznych, organy sektorowe i inne podmioty. Wyniki procesu konsultacji zostały omówione podczas konferencji zorganizowanej w Budapeszcie w lutym 2006 r.

Streszczenie odpowiedzi oraz sposób, w jaki były one uwzględniane

Proces konsultacji, który zaowocował wieloma reakcjami pochodzącymi od szerokiego kręgu zainteresowanych stron w 31 państwach europejskich, w tym krajów kandydujących, potwierdził szerokie poparcie dla ERK. Większość respondentów zgodziło się, że istnieje potrzeba wspólnych europejskich ram odniesienia. Jednakże poparcie uzależniono od serii wymogów i zaleceń, które uwzględniono w niniejszym wniosku. Zwrócono szczególną uwagę na dopracowanie i uproszczenie deskryptorów poziomów odniesienia.

W dniach od 5 lipca 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. przeprowadzono otwarte konsultacje za pośrednictwem internetu. Komisja otrzymała 125 odpowiedzi, w tym wyniki konsultacji krajowych. Wyniki są dostępne na następującej stronie internetowej: http://ec.europa.eu/education/policies/educ/eqf/index_en.html**.**

Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej

Dziedziny nauki i wiedzy specjalistycznej, których dotyczy wniosek

Przygotowanie wniosku dotyczącego ERK było możliwe dzięki szerokiemu zaangażowaniu szeregu międzynarodowych ekspertów mających doświadczenie w dziedzinie kwalifikacji i ram kwalifikacji.

Zastosowana metodologia

Seria badań uruchomionych przez Cedefop i grupę zajmującą się kontynuacją prac procesu bolońskiego przyczyniły się do sformułowania wniosku dotyczącego ERK. Sprawozdanie Cedefop (2004 r.) dotyczące „Europejskich poziomów odniesienia dla kształcenia i szkolenia" w dużym stopniu opiera się na istotnych międzynarodowych badaniach w tej dziedzinie i przedstawia pierwszy zarys ram obejmujących pełen

zakres kwalifikacji. Sprawozdanie grupy zajmującej się kontynuacją prac procesu bolońskiego dotyczące „Ram kwalifikacji w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego" pomogło w określeniu i objaśnieniu funkcji ERK, w szczególności w zakresie relacji między poziomem krajowym i europejskim.

Strategia ERK przedstawiony w lipcu 2005 r. opierał się na pracy wykonanej przez grupę ekspertów, która zorganizowała 7 spotkań w okresie od jesieni 2004 r. do wiosny 2005 r. Grupa ekspertów skoncentrowała się na ogólnych celach i funkcjach ERK, jednak zwróciła szczególną uwagę na opracowanie poziomów odniesienia opartych na wynikach nauczania. Grupa ta obejmowała przedstawicieli głównych obszarów kształcenia i szkolenia (szkolnictwa ogólnego, kształcenia dorosłych i zawodowego oraz kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym) oraz przedstawicieli sektorów i partnerów społecznych, co sprawiało, że była ona odpowiednia do podjęcia wyzwania związanego z opracowaniem ram obejmujących cały zakres kwalifikacji od momentu ukończenia edukacji obowiązkowej po najwyższy poziom edukacji akademickiej i szkolenia zawodowego.

W następstwie procesu konsultacji powołano oddzielną grupę ekspercką w celu opracowania uproszczonego i zmienionego zestawu deskryptorów poziomów odniesienia. Grupa ta porozumiała się co do nowego zestawu deskryptorów poziomu odniesienia, które są stosowane w załączniku I do niniejszego wniosku oraz zestawu kluczowych definicji, na których opiera się niniejsze zalecenie.

Główne organizacje/eksperci, z którymi się skonsultowano

Uczestnictwo w grupie eksperckiej ERK jest określone w dokumencie roboczym służb Komisji SEC(2005) 957. W przypadku drugiej grupy, która pracowała nad zmienionym zestawem deskryptorów poziomów odniesienia, państwa członkowskie, państwa kandydujące, kraje EOG, jak również europejscy partnerzy społeczni, zostali poproszeni o wyznaczenie właściwych ekspertów.

Podpisano dwa kontrakty zewnętrzne w celu wsparcia przygotowań do wniosku ERK oraz wsparcia Komisji w analizowaniu odpowiedzi na proces konsultacji.

Cedefop i Europejska Fundacja Szkoleniowa (European Training Foundation) aktywnie przyczyniły się do pracy, ściśle współpracując z Komisją, ekspertami zewnętrznymi i grupami ekspertów.

Streszczenie otrzymanych i wykorzystanych opinii

Nie wykazano istnienia potencjalnych poważnych zagrożeń o nieodwracalnych skutkach.

Skorzystano z porad ekspertów w szczególności w celu opracowania deskryptorów poziomu odniesienia zawartych w załączniku I do niniejszego wniosku.

Sposób udostępnienia porad ekspertów

Deskryptory poziomów odniesienia uzgodnione przez grupę ekspertów były częścią dokumentu złożonego przez Komitet Doradczy ds. Szkolenia Zawodowego, który wydał pozytywną opinię na temat głównych elementów wniosku podczas swojego

posiedzenia w dniu 21 czerwca 2006 r.

Ocena wpływu

Pierwsza rozważona opcja obejmuje niepodjęcie jakichkolwiek działań (tj. brak działania ze strony Unii Europejskiej) i pociągałaby za sobą zgodę na dalsze obowiązywania obecnych ustaleń w zakresie porównywalności, przejrzystości i przenoszenia kwalifikacji. Dyrektywa 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w dalszym ciągu ułatwiałaby mobilność określonych profesjonalistów, których zawody są regulowane, lecz nie podjęto by dalszych działań w przypadku zawodów nieobjętych zakresem tej dyrektywy. W tym kontekście państwa członkowskie w dalszym ciągu współpracowałyby w ograniczonym stopniu oraz w takim zakresie, który byłby korzystny, poprzez umowy dwustronne, choć byłoby to skomplikowane i odbywałoby się w nieskoordynowany sposób. Zainteresowane strony mogłyby w dalszym ciągu korzystać z instrumentów przejrzystości i mobilności, takich jak Europass i europejski system transferu punktów (ECTS) w szkolnictwie wyższym, które nie stanowią jednak ogólnych ram współpracy. Opcja ta nie zaspokoiłaby zapotrzebowania państw członkowskich na wspólny, europejski punkt lub instrument odniesienia.

Drugą opcją jest komunikat Komisji. Jednakże komunikat Komisji nie jest instrumentem prawnym, a państwa członkowskie lub Parlament Europejski nie byłyby zaangażowane w jego przyjęcie. Opcja ta nie spowodowałaby zatem koniecznego zaangażowania politycznego ze strony państw członkowskich, które ściśle współpracowały z Komisją przy opracowywaniu ERK. Nie miałaby ona zatem rzeczywistego wpływu i wartości dodanej pod względem wdrożenia na poziomie krajowym.

Trzecią opcją jest zalecenie Komisji na mocy art. 150 traktatu (szkolenie zawodowe). Jednakże nie byłoby to oparte na art. 149 traktatu (edukacja) i nie odzwierciedlałoby zatem obu komponentów - edukacyjnego i szkoleniowego - oraz celów ERK w kontekście uczenia się przez całe życie. Wiązałoby się to z zastosowaniem instrumentu prawnego, lecz, jak w przypadku opcji 2, ani państwa członkowskie, ani Parlament Europejski nie byłyby zaangażowane w formalne przyjęcie wniosku, więc nadal brakowałoby zaangażowania w jego wdrożenie na poziomie krajowym, które ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia i kontynuacji tempa nadanego ERK.

Czwartą rozważaną opcją jest ustanowienie ERK poprzez instrument legislacyjny zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady, na mocy art. 149-150 traktatu; instrument ten zalecałby państwom członkowskim korzystanie z ERK na zasadzie dobrowolnej jako mechanizmu przekładu służącego porównywaniu kwalifikacji i ułatwianiu ich przejrzystości i przenoszenia w całej Europie.

Piątą opcją jest wdrożenie ERK poprzez instrument legislacyjny decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady, na mocy art. 150 traktatu. Bez art. 149 decyzja ta miałaby te same wady co opcja 3 (tj. wyłączenie edukacji) a także ustanowiłaby ona zasady i zobowiązania dla tych państw członkowskich, które odnoszą się w swoich krajowych systemach kwalifikacji do ERK. Jednakże zainteresowane strony w przeważającej większości (państwa członkowskie, partnerzy społeczni, sektory i inni) stwierdziły, że stosowanie ERK powinno być całkowicie dobrowolne.

Komisja przeprowadziła ocenę wpływu, a sprawozdanie z niej będzie dostępne na stronie internetowej Komisji.

3) ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Krótki opis proponowanych działań

Proponowane zalecenie ustanawia ERK jako narzędzie odniesienia dla porównania poziomów kwalifikacji w krajowych systemach kwalifikacji oraz w systemach opracowanych przez międzynarodowe organizacje sektorowe. Główne komponenty ERK to europejskie poziomy odniesienia określone poprzez wyniki nauczania oraz mechanizmy i zasady dobrowolnej współpracy.

Zaleca się, aby państwa członkowskie stosowały ERK jako narzędzie odniesienia w celu porównania poziomów kwalifikacji stosowanych w różnych systemach kwalifikacji, zastosowały ERK jako punkt odniesienia dla swoich systemów kwalifikacji poprzez powiązanie poziomów kwalifikacji z odpowiadającymi im poziomami ERK i, w odpowiednich przypadkach, opracowały krajowe ramy kwalifikacji. Ponadto nowe kwalifikacje i dokumenty Europass powinny zawierać wyraźne odniesienie do odpowiedniego poziomu ERK. Jednakże w sytuacjach objętych dyrektywą 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych odniesienia te nie powinny wpływać na prawa osób migrujących. Państwom członkowskim zaleca się również stosowanie podejścia opartego na wynikach nauczania przy definiowaniu i opracowywaniu kwalifikacji, promowanie uznawania kształcenie nieformalnego i incydentalnego oraz wyznaczenie krajowego ośrodka ERK w celu wspierania i koordynowania powiązań między krajowymi systemami kwalifikacji i ERK, w szczególności poprzez zapewnienie stosowanie mechanizmów zapewniania jakości i przejrzystych procedur.

Wniosek wzywa Komisję do wspierania państw członkowskich i międzynarodowych organizacji sektorowych w stosowaniu ERK, ustanowienia grupy doradczej ds. ERK, która zapewniałaby ogólną spójność procesu współpracy, i do monitorowa wdrażania ERK mając na uwadze możliwy przegląd zalecenia po upływie 5 lat od jego przyjęcia. Grupa ta będzie się składała odpowiednio z przedstawicieli krajowych ośrodków ERK, partnerów społecznych i innych zainteresowanych stron.

Podstawa prawna

ERK proponuje się na mocy art. 149 oraz art. 150 ze względu na ich podwójny cel zawierający elementy i obejmujący cele zarówno w zakresie edukacji, jak i szkolenia zawodowego, które są tak samo ważne dla perspektywy uczenia się przez całe życie w ERK. Wspierają one edukację i szkolenie zawodowe poprzez zachęcanie do mobilności dzięki przenoszeniu kwalifikacji przez obywateli pomiędzy systemami krajowymi i pomiędzy szkolnictwem ogólnym, wyższym oraz szkoleniem zawodowym. Zachęca on państwa członkowskie do współpracy między sobą i wspiera oraz uzupełnia ich działania.

Zasada pomocniczości

Zasada pomocniczości znajduje zastosowanie w takim stopniu, w jakim wniosek nie

wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Wspólnoty.

Cele wniosku nie mogą zostać osiągnięte w sposób zadowalający poprzez działania państw członkowskich z następujących względów.

Główną funkcją ERK jest ułatwienie przekładania oraz porównywania kwalifikacji przyznawanych przez organy krajowe. Jako że problem ten ma charakter ponadnarodowy, nie może zostać rozwiązany przez państwa członkowskie, w szczególności ze względu na fakt, że uznano brak wzajemnego zaufania między zainteresowanymi stronami krajowymi i sektorowymi za jeden z głównych problemów powodujących brak przejrzystości i utrudniający przenoszenie kwalifikacji.

Działanie wspólnotowe pozwoli lepiej osiągnąć cele wniosku z następujących względów:

– Wyzwania związane z przejrzystością i przenoszeniem kwalifikacji są takie same dla wszystkich państw członkowskich i nie mogą zostać rozwiązane wyłącznie na poziomie krajowym lub sektorowym.

– Jeżeli wszystkie 25 państw członkowskich miałoby negocjować umowy dwustronne na temat wchodzący w zakres niniejszego zalecenia z każdym państwem członkowskich z osobna oraz w sposób nieskoordynowany, zaowocowałoby to niezwykle skomplikowaną i nieprzejrzystą strukturą na poziomie europejskim.

– Wniosek zapewnia wspólny punkt odniesienia i ramy dla współpracy pomiędzy państwami członkowskimi. Funkcje te nie można zapewnić poprzez działanie na poziomie krajowym.

Wniosek jest zatem zgodny z zasadą pomocniczości.

Zasada proporcjonalności

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności z następujących względów:

Niniejsze zalecenie jest zgodne z zasadą proporcjonalności, ponieważ nie zastępuje ani nie definiuje krajowych systemów kwalifikacji i/lub samych kwalifikacji i pozostawia wdrożenie zalecenia państwom członkowskim.

Istniejące systemy sprawozdawczości będą w dalszym ciągu stosowane w celu zminimalizowania obciążenia administracyjnego.

Wybór instrumentów

Proponowany instrument: zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady

Inne instrumenty nie byłby tak samo skuteczne. Poza zaleceniem Komisja rozważała komunikat Komisji i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady. Zob. w sekcji „Ocena wpływu”.

4) WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet Wspólnoty

5) INFORMACJE DODATKOWE

Klauzula przeglądu/weryfikacji/wygaśnięcia

Wniosek zawiera klauzulę przeglądu.

Europejski Obszar Gospodarczy

Proponowany akt prawny ma znaczenie dla EOG i w związku z tym jego zakres powinien obejmować Europejski Obszar Gospodarczy.

Szczegółowe wyjaśnienie wniosku

Głównym elementem ERK jest zestaw 8 poziomów odniesienia, które będą stanowić wspólny i neutralny punkt odniesienia dla organów w zakresie kształcenia i szkolenia na poziomie krajowym i sektorowym. Osiem wymienionych poziomów pokrywa cały zakres kwalifikacji począwszy od tych osiąganych pod koniec kształcenia i szkolenia obowiązkowego po kwalifikacje osiągane na najwyższych poziomach akademickiego i zawodowego kształcenia i szkolenia. Jako instrument promowania uczenia się przez całe życie, ERK obejmują szkolnictwo ogólne i kształcenie dorosłych, kształcenie i szkolenie zawodowe, jak i szkolnictwo wyższe. Poziomy 5-8 zawierają wyraźne odniesienie do poziomów określonych w ramach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego w kontekście procesu bolońskiego.

Opis ośmiu poziomów odniesienia ERK opiera się na wynikach nauczania, które są w ERK rozumiane jako określenie tego, co uczący się wie, co rozumie i co jest w stanie robić po ukończeniu procesu uczenia się. Stanowi to znaczącą zmianę w sposobie rozumienia i opisywania edukacji, szkolenia i uczenia się. Przejście na wyniki nauczania wprowadza wspólny język, który umożliwi porównywanie kwalifikacji zgodnie z ich zawartością i profilem, a nie zgodnie z metodami i procesami ich nauczania. W ERK wyniki nauczania są określone poprzez połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji. Równowaga między tymi elementami będzie różna w przypadku różnych kwalifikacji, jako że ERK obejmują wszystkie kwalifikacje na wszystkich poziomach, zarówno akademickie jak i zawodowe. Stosowanie wyników nauczania w opisywaniu poziomu kwalifikacji ułatwi uznawanie uczenia się, które odbywa się poza instytucjami kształcenia i szkolenia formalnego, co jest ogólnie uważane za kluczowy element uczenia się przez całe życie.

ERK stanowią również ramy współpracy i instrument służący wzmocnieniu wzajemnego zaufania między krajowymi zainteresowanymi stronami jak i międzynarodowymi organizacjami sektorowymi zajmującymi się kształceniem i szkoleniem. Udane wdrożenie ERK wymaga jednak dobrowolnego zaangażowania się krajowych organów kształcenia i szkolenia i zainteresowanych stron sektorowych.

Głównymi użytkownikami ERK będą instytucje zajmujące się krajowymi i/lub sektorowymi systemami i ramami kwalifikacji. ERK będą istotne dla poszczególnych obywateli, pracodawców i placówek kształcenia i szkoleniowych dopiero po wdrożeniu ram odniesieni na poziomie krajowym i/lub sektorowym.

W odniesieniu do zaangażowania ze strony sektorów, ERK umożliwią międzynarodowym organizacjom sektorowym odnoszenie swoich systemów kwalifikacji do ERK. Głównym celem w odniesieniu do sektorów jest rozwinięcie silniejszych powiązań pomiędzy krajowymi systemami kwalifikacji i powstającymi międzynarodowymi kwalifikacjami sektorowymi.

Zwiększenie wzajemnego zaufania we współpracy pomiędzy różnymi zainteresowanymi stronami zaangażowanymi w kształcenie i szkolenia musi opierać się na wspólnych procedurach i kryteriach. Aby to osiągnąć, decyzje dotyczące powiązania kwalifikacji krajowej lub sektorowej do ERK muszą być upubliczniane. Ponadto ustanowienie europejskiego ciała doradczego składającego się z przedstawicieli ze wszystkich krajów stosujących ERK jest innym istotnym elementem promującym wspólne podejście.

Decyzja dotycząca korzystania z ERK podjęta na poziomie krajowym lub sektorowym musi być oparta na zobowiązaniu się do zapewniania jakości. Wprowadzanie systemów zapewniania jakości na wszystkich istotnych poziomach kształcenia i szkolenia i w odniesieniu do samego procesu współpracy ma zasadnicze znaczenie dla rozwijania wzajemnego zaufania. Przy wdrażaniu ERK należy zatem wziąć pod uwagę konkluzje dotyczące zapewniania jakości w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego przyjęte przez Radę w dniu 28 maja 2004 r. i zalecenie 2006/143/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie dalszej europejskiej współpracy w zakresie zapewniania jakości w szkolnictwie wyższym.

Wdrożenie ERK wymaga koordynacji na poziomie krajowym. Z perspektywy ERK, opracowanie krajowych ram kwalifikacji zwiększy szanse ich powodzenia.

Szczególną uwagę należy zwrócić na opracowanie – poprzez testowanie, eksperymentowanie i bezpośrednią współpracę – materiałów pomocniczych i wytycznych, które będą stosowane na poziomie sektorowym, krajowym i europejskim, przyczyniając się do spójności procesu wdrażania, w szczególności poprzez odniesienie krajowych i sektorowych poziomów kwalifikacji do poziomów ERK. We wniosku zaleca się, aby krajowe systemy kwalifikacji zostały powiązane z ERK do 2009 r., oraz aby w nowych kwalifikacjach i dokumentach Europass umieszczono odniesienie do odpowiadającego im poziomu ERK do 2011 r.

Należy zwrócić szczególna uwagę na wpływ podejścia opartego na wynikach nauczania, które zostało zastosowane w ERK, na klasyfikacje wiedzy, umiejętności i kompetencji. Należy zatem wziąć pod uwagę przyszłe rozwinięcie istniejącej klasyfikacji statystycznej i nomenklatury umożliwiającej mierzenie osiągnięć w zakresie kształcenia i szkolenia jak np. ISCED 97.

Na poziomie europejskim procesy te będą musiały być ułatwiane i wspierane przez Komisję oraz agencje, takie jak na przykład Cedefop czy Europejska Fundacja Szkoleniowa.

2006/0163 (COD)

Wniosek dotyczący

ZALECENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego artykuł 149 ust. 4 i art. 150 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji[2],

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego[3],

uwzględniając opinię Komitetu Regionów[4],

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu[5],

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Poszerzanie wiedzy, umiejętności i kompetencji obywateli ma kluczowe znaczenie dla konkurencyjności i spójności społecznej Wspólnoty. Należy promować i zwiększać uczestniczenie w uczeniu się przez całe życie i korzystanie z kwalifikacji na poziomie krajowym i wspólnotowym.

(2) Podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Lizbonie w 2000 r. stwierdzono, że większa przejrzystość kwalifikacji powinna być jednym z głównych elementów, które są konieczne do dostosowania systemów kształcenia i szkolenia we Wspólnocie do potrzeb społeczeństwa opartego na wiedzy. Ponadto podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Barcelonie w 2002 r. wezwano zarówno do ściślejszej współpracy w sektorze uniwersyteckim oraz do zwiększenia przejrzystości i metod uznawania w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego.

(3) W rezolucji Rady z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie uczenia się przez całe życie[6] wezwano Komisję, we współpracy z Radą i państwami członkowskimi do opracowania ram uznawania kwalifikacji w zakresie zarówno kształcenia i szkolenia, w oparciu o osiągnięcia procesu bolońskiego i promujących podobne działania w zakresie szkolenia zawodowego.

---

2 Dz.U. C […] z […], str. […].
3 Dz.U. C […] z […], str. […].
4 Dz.U. C […] z […], str. […].
5 Dz.U. C […] z […], str. […].
6 Dz.U. C 163 z 9.7.2002, str. 1.

(4) We wspólnych sprawozdaniach Rady i Komisji w sprawie wdrożenia programu pracy Edukacja i Kształcenie 2010, przyjętych w latach 2004 i 2006, podkreślono potrzebę opracowania europejskich ram kwalifikacji.

(5) W kontekście procesu kopenhaskiego konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich, zebranych w Radzie w dniu 15 listopada 2004 r., w sprawie przyszłych priorytetów wzmocnionej współpracy europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego nadały priorytet opracowaniu otwartych i elastycznych europejskich ram kwalifikacji, opartych na przejrzystości i wzajemnym zaufaniu, które powinny być wspólnym odniesieniem zarówno dla edukacji jak i szkolenia.

(6) Podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Brukseli w marcu 2005 r. i w marcu 2006 r. podkreślono znaczenie przyjęcia europejskich ram kwalifikacji.

(7) W niniejszym zaleceniu uwzględnia się decyzję nr 2241/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass)[7] oraz zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia [...] w sprawie kluczowych kompetencji w uczeniu się przez całe życie[8].

(8) Niniejsze zalecenie jest zgodne z ramami dla europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego oraz deskryptorów cykli przyjętych przez ministrów szkolnictwa wyższego podczas spotkania w Bergen w maju 2005 r.

(9) Niniejsze zalecenie nie ma zastosowania do sytuacji objętych dyrektywą 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych[9] która określa prawa i nakłada obowiązki zarówno na właściwy organ krajowy jak i na osobę migrującą. Odniesienie kwalifikacji do poziomów europejskich ram kwalifikacji nie powinno wpłynąć na dostęp do rynku pracy w przypadku kwalifikacji zawodowych, które zostały uznane zgodnie z dyrektywą 2005/36/WE.

(10) Celem niniejszego zalecenia jest utworzenie wspólnych ram odniesienia, które będą służyć jako mechanizm przekładu między różnymi systemami kwalifikacji i ich poziomami, zarówno w kształceniu ogólnym, wyższym, jak i szkoleniu zawodowym. Zwiększy to przejrzystość, porównywalność i możliwość przenoszenia kwalifikacji obywateli w różnych państwach członkowskich. Europejskie ramy kwalifikacji powinny ponadto umożliwiać międzynarodowym organizacjom sektorowym odnoszenie swoich systemów kwalifikacji do wspólnego punktu odniesienia, ułatwiając w ten sposób umieszczenie tych kwalifikacji w krajowych systemach kwalifikacji. Niniejsze zalecenie przyczynia się zatem do realizacji szerszych celów promowania uczenia się przez całe życie i zwiększania mobilności pracowników i osób uczących się.

(11) Niniejsze zalecenie jest zgodne z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 5 traktatu ze względu na to, że jego celem jest wspieranie i uzupełnianie działań państw członkowskich poprzez ułatwienie dalszej współpracy między nimi mającej na celu

---

7 Dz.U. L 390 z 31.12.2004, str. 6.
8 COM(2006) 548.
9 Dz.U. L 255 z 30.9.2005, str. 22.

zwiększenie przejrzystości i promowanie mobilności i uczenia się przez całe życie. Niniejsze zalecenie jest zgodne z zasadą proporcjonalności, o której mowa w tym samym artykule, ze względu na to, że nie zastępuje ani nie określa krajowych systemów kwalifikacji i/lub kwalifikacji. Europejskie ramy kwalifikacji nie opisują określonych kwalifikacji lub kompetencji jednostki - konkretna kwalifikacja powinna zostać uwzględniona na odpowiednim poziomie europejskich ram kwalifikacji poprzez odpowiedni krajowy system kwalifikacji.

NINIEJSZYM ZALECAJĄ PAŃSTWOM CZŁONKOWSKIM, CO NASTĘPUJE:

1. Stosowanie europejskich ram kwalifikacji jako narzędzia odniesienia w celu porównywania poziomów kwalifikacji w różnych systemach kwalifikacji w perspektywie uczenia się przez całe życie;

2. Odniesienie krajowych systemów kwalifikacji do europejskiego systemu kwalifikacji do 2009 r., w szczególności poprzez odniesienie w sposób przejrzysty poziomów kwalifikacji do poziomów określonych w załączniku I i poprzez opracowanie, w odpowiednich przypadkach, krajowych ram kwalifikacji zgodnie z krajowym ustawodawstwem i praktyką.

3. Zagwarantowanie, że do 2011 r. wszystkie nowe kwalifikacje i dokumenty Europass wydane przez właściwe organy będą zawierały wyraźne odniesienie do stosownego poziomu europejskich ram kwalifikacji;

4. Stosowanie podejścia opartego na wynikach nauczania przy definiowaniu i opisywaniu kwalifikacji oraz promowanie uznawania kształcenia nieformalnego i incydentalnego zgodnie ze wspólnymi zasadami europejskimi uzgodnionymi w konkluzjach Rady z dnia 28 maja 2004 r.;

5. Wyznaczenie ośrodka krajowego do wspierania i koordynowania powiązań między krajowym systemem kwalifikacji a europejskimi ramami kwalifikacji.

   Zadania omawianego ośrodka będą obejmować:

   (a) odnoszenie poziomów kwalifikacji w ramach krajowych systemów kwalifikacji do poziomów europejskich ram kwalifikacji opisanych w załączniku I;

   (b) promowanie i stosowanie zasad zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu określonych w załączniku II przy odnoszeniu krajowych systemów kwalifikacji do europejskich ram kwalifikacji;

   (c) zapewnianie przejrzystości stosowanej metodyki powiązania krajowych poziomów kwalifikacji do europejskich ram kwalifikacji jest przejrzysta i że związane z nią decyzje są publikowane;

   (d) zapewnianie wytycznych zainteresowanym stronom w zakresie tego, w jaki sposób kwalifikacje krajowe odnoszą się do europejskich ram kwalifikacji poprzez krajowe systemy kwalifikacji;

   (e) zapewnianie uczestnictwa wszystkich odpowiednich krajowych zainteresowanych stron, w tym, zgodnie z krajowym ustawodawstwem i

praktyką, instytucji szkolnictwa wyższego i kształcenia zawodowego, partnerów społecznych, sektorów i ekspertów w zakresie porównywania i wykorzystania kwalifikacji na poziomie europejskim;

6. Dla celów niniejszego zalecenia zastosowanie mają następujące definicje:

(a) „kwalifikacja” oznacza formalny wynik procesu oceny i uznawania uzyskany w sytuacji, w której właściwy organ stwierdza, że dana osoba osiągnęła wynik nauczania zgodny z określonymi standardami;

(b) „krajowy system kwalifikacji” oznacza wszystkie aspekty działalności państw członkowskich związane z uznawaniem uczenia i innych mechanizmów łączących kształcenie i szkolenie z rynkiem pracy i społeczeństwem obywatelskim. Obejmuje to opracowanie i wdrożenie ustaleń instytucjonalnych i procesów związanych z zapewnianiem jakości, oceną i przyznawaniem kwalifikacji. Krajowy system kwalifikacji może składać się z kilku podsystemów i może obejmować krajowe ramy kwalifikacji;

(c) „krajowe ramy kwalifikacji” oznaczają instrument służący do klasyfikacji kwalifikacji zgodnie z zestawem kryteriów dla określonych osiąganych poziomów nauczania. Ma to na celu integrację i koordynowanie krajowych podsystemów kwalifikacji i poprawę przejrzystości, dostępu, stopniowania i jakości kwalifikacji w odniesieniu do rynku pracy i społeczeństwa obywatelskiego;

(d) „sektor” oznacza zgrupowanie działalności zawodowej na podstawie głównej funkcji gospodarczej, produktu, usługi lub technologii;

(e) „międzynarodowa organizacja sektorowa” oznacza stowarzyszenie organizacji krajowych, w tym na przykład organizacji pracowników i organizacji zawodowych reprezentujących interesy sektorów krajowych.

(f) „wyniki nauczania” oznaczają określenie tego, co uczący wie, co rozumie i co jest w stanie robić po ukończeniu procesu uczenia się i są definiowane poprzez wiedzę, umiejętności i kompetencje;

(g) „wiedza” oznacza wynik przyswajania informacji poprzez uczenie się. Wiedza jest całokształtem faktów, zasad, teorii i praktyk powiązanych z dziedziną badań lub pracy. W europejskich ramach kwalifikacji wiedzę opisuje się jako teoretyczną i/lub faktograficzną;

(h) „umiejętności” oznaczają zdolność do stosowania wiedzy i korzystania z know-how, w celu wykonywania zadań i rozwiązywać problemy. W europejskich ramach kwalifikacji umiejętności określa się jako kognitywne (stosowane jest myślenie logiczne, intuicyjne i kreatywne) i praktyczne (wiążące się ze zręcznością manualną i korzystaniem z metod, materiałów, narzędzi i instrumentów);

(i) „kompetencja” oznacza udowodnioną umiejętność korzystania z wiedzy, umiejętności i zdolności osobistych, społecznych i/lub metodologicznych, w sytuacjach związanych z praca zawodową lub nauką oraz w rozwoju

zawodowym i/lub osobistym. W europejskich ramach kwalifikacji, kompetencja jest określana poprzez odpowiedzialność i niezależność.

ZATWIERDZAJĄ ZAMIERZENIE KOMISJI W ZAKRESIE:

1. Wspierania państw członkowskich w realizowaniu wspomnianych powyżej zadań i międzynarodowych organizacji sektorowych w stosowaniu poziomów i zasad europejskich ram kwalifikacji określonych w niniejszym zaleceniu, w szczególności poprzez ułatwienie współpracy i testowania oraz opracowania materiałów pomocniczych i wytycznych;

2. Ustanowienia grupy doradczej ds. europejskich ram kwalifikacji (gromadzącej przedstawicieli ośrodków krajowych, europejskich partnerów społecznych i odpowiednio inne zainteresowane strony) w celu monitorowania, koordynowania i zapewniania jakości i ogólnej spójności procesów odnoszenia systemów kwalifikacji do europejskich ram kwalifikacji;

3. Monitorowania działań podejmowanych w odpowiedzi na niniejsze zalecenie i przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie po upływie pięciu lat od jego przyjęcia sprawozdania na temat zdobytych doświadczeń i wniosków na przyszłość, w tym, w razie konieczności, możliwego przeglądu niniejszego zalecenia.

Sporządzono w Brukseli,

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodniczący	*Przewodniczący*

ZAŁĄCZNIK I

Deskryptory definiujące poziomy europejskich ram kwalifikacji

Każdy z 8 poziomów jest określony poprzez deskryptory wskazujące wyniki nauczania istotne dla kwalifikacji na tym poziomie w każdym systemie kwalifikacji.			
	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
	W ERK wiedzę opisuje się jako teoretyczną i/lub faktograficzną..	*W ERK umiejętności określa się jako kognitywne (przy których stosowane jest myślenie logiczne, intuicyjne i kreatywne) i praktyczne (wiążące się ze zręcznością manualną i korzystaniem z metod, materiałów, narzędzi i instrumentów).*	*W ERK, kompetencję określa się poprzez odpowiedzialności i niezależności.*
Poziom 1 Wyniki nauczania istotne dla poziomu 1 są następujące	podstawowa wiedza ogólna	podstawowe umiejętności wymagane do realizacji prostych zadań	praca lub nauka pod bezpośrednim nadzorem w zorganizowanym kontekście
Poziom 2 Wyniki nauczania istotne dla poziomu 2 są następujące	podstawowa wiedza faktograficzna w jakiejś dziedzinie pracy lub nauki	podstawowe kognitywne i praktyczne umiejętności potrzebne do korzystania z istotnych informacji w celu realizacji zadań i rozwiązywania rutynowych problemów przy użyciu prostych zasad i narzędzi	praca lub nauka pod nadzorem, o pewnym stopniu niezależności
Poziom 3	znajomość faktów, zasad, procesów i pojęć ogólnych w	zestaw umiejętności kognitywnych i praktycznych potrzebnych do	ponoszenie odpowiedzialności za realizację zadań w pracy lub nauce

Wyniki nauczania istotne dla poziomu 3 są następujące	dziedzinie pracy lub nauki	realizowania zadań i rozwiązywania problemów poprzez wybieranie i stosowanie podstawowych metod, narzędzi, materiałów i informacji.	dostosowywanie własnego zachowania do okoliczności w rozwiązywaniu problemów
Poziom 4 Wyniki nauczania istotne dla poziomu 4 są następujące	faktograficzna i teoretyczna wiedza w szerszym kontekście w danej dziedzinie pracy lub nauki	zakres umiejętności kognitywnych i praktycznych potrzebnych do generowania rozwiązań określonych problemów w dziedzinie pracy lub nauki	samo zarządzanie w ramach wytycznych dotyczących kontekstów związanych z pracą zawodową lub nauką, zazwyczaj przewidywalnych, ale podlegających zmianie nadzorowanie rutynowej pracy innych, ponoszenie pewnej odpowiedzialności za ocenę i poprawę działań związanych z pracą zawodową lub nauką
Poziom 5* Wyniki nauczania istotne dla poziomu 5 są następujące	wyczerpująca, specjalistyczna, faktograficzna i teoretyczna wiedza w danej dziedzinie pracy lub nauki i świadomość granic tej wiedzy	wyczerpujący zakres umiejętności kognitywnych i praktycznych potrzebnych do opracowania kreatywnych rozwiązań abstrakcyjnych problemów	zarządzanie i nadzór w kontekstach pracy i nauki, podlegających nieprzewidywalnym zmianom analizowanie i rozwijanie pracy własnej oraz innych osób

Poziom 6** Wyniki nauczania istotne dla poziomu 6 są następujące	zaawansowana wiedza w dziedzinie pracy i nauki obejmująca krytyczne rozumienie teorii i zasad	zaawansowane umiejętności, wykazanie się biegłością i innowacyjnością potrzebnymi do rozwiązania złożonych i nieprzewidywalnych problemów w specjalistycznej dziedzinie pracy lub nauki	zarządzanie złożonymi technicznymi lub zawodowymi działaniami lub projektami, ponosząc odpowiedzialności za podejmowanie decyzji w nieprzewidywalnych kontekstach związanych z pracą zawodową lub nauką. ponoszenie odpowiedzialności za zarządzanie rozwojem zawodowym jednostek i grup
Poziom 7*** Wyniki nauczania istotne dla poziomu 7 są następujące	wysoce wyspecjalizowana wiedza, której część stanowi najnowszą wiedzę w danej dziedzinie pracy lub nauki, będąca podstawą oryginalnego myślenia krytyczna świadomość zagadnień w zakresie wiedzy w danej dziedzinie i relacji między różnymi dziedzinami	specjalistyczne umiejętności rozwiązywania problemów potrzebne do badań i/lub innowacji w celu rozwijania nowej wiedzy i procedur oraz integrowania wiedzy z różnych dziedzin	zarządzanie i przemiana kontekstów związanych z praca zawodową lub naukową, które są złożone, nieprzewidywalne i wymagają nowych podejść strategicznych ponoszenie odpowiedzialności za przyczynianie się do rozwoju wiedzy i praktyki zawodowej i/lub za dokonywanie przeglądu strategicznych wyników zespołów

Poziom 8**** Wyniki nauczania istotne dla poziomu 8 są następujące	wiedza na najbardziej zaawansowanym poziomie w danej dziedzinie pracy lub nauki i na granicy dziedzin	najbardziej zaawansowane i wyspecjalizowane umiejętności i techniki, w tym synteza i ocena, potrzebne do rozwiązywania krytycznych problemów w badaniach i/lub innowacji i do poszerzania i ponownego określania istniejącej wiedzy lub praktyki zawodowej	wykazywanie się znaczącym autorytetem, innowacyjnością, autonomią, etyką akademicką i zawodową i trwałym zaangażowaniem na rzecz rozwoju nowych idei i procesów wiodących w kontekście pracy zawodowej lub nauki, w tym badań.

Zgodność z ramami kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego

Ramy kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego zapewniają deskryptory dla cyklów. Każdy cykl oferuje ogólne określenie typowych oczekiwań w zakresie osiągnięć i umiejętności związanych z kwalifikacjami odzwierciedlającymi koniec danego cyklu.

* Wynikom nauczania na poziomie 5 ERK odpowiada deskryptor krótkiego cyklu szkolnictwa wyższego (w ramach pierwszego cyklu lub z nim powiązany), opracowany przez wspólną inicjatywę dotyczącą jakości jako cześć procesu bolońskiego.

** Wynikom nauczania poziomu 6 ERK odpowiada deskryptor pierwszego cyklu ram kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.

*** Wynikom nauczania poziomu 7 ERK deskryptor drugiego cyklu ram kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego .

**** Wynikom nauczania poziomu 8 ERK odpowiada deskryptor trzeciego cyklu ram kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.

ZAŁĄCZNIK II

Zasady zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu

Zapewnianie jakości konieczne do zagwarantowania rozliczalności i poprawy kształcenia i szkolenia powinno być realizowane zgodnie z następującymi zasadami:

- Polityka i procedury zapewniania jakości powinny obejmować wszystkie poziomy systemów kształcenia i szkolenia.
- Zapewnianie jakości powinno być integralną częścią wewnętrznego zarządzania instytucjami kształcenia i szkolenia.
- Zapewnianie jakości powinno obejmować regularną ocenę instytucji lub programów poprzez organy lub agencje monitorowania zewnętrznego.
- Organy lub agencje monitorowania zewnętrznego zapewniające jakość powinny być poddawane regularnym przeglądom.
- Zapewnianie jakości powinno obejmować następujące wymiary: kontekst, wkład, proces i informacje wyjściowe, zwracając uwagę na rezultaty i wyniki nauczania;
- Systemy zapewniania jakości powinny obejmować następujące elementy
    - jasne i mierzalne cele i standardy;
    - wytyczne dotyczące wdrażania, w tym zaangażowanie zainteresowanej strony;
    - odpowiednie zasoby;
    - spójne metody oceny, wiążące ocenę wewnętrzną z przeglądem zewnętrznym;
    - mechanizmy informacji zwrotnej i procedury służących poprawie;
    - szeroko dostępne wyniki oceny.
- Inicjatywy zapewniania jakości na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym powinny być koordynowane w celu zagwarantowania nadzoru spójności, synergii i analizy całego systemu.
- Zapewnianie jakości powinno być procesem współpracy na wszystkich poziomach i we wszystkich systemach kształcenia i szkolenia, angażującym istotne zainteresowane strony, w państwach członkowskich oraz w całej Wspólnocie.
- Wytyczne dotyczące zapewniania jakości na poziomie wspólnotowym mogą określać punkty odniesienia dla oceny i uczenia się od siebie.